

Sygn. akt IV CSK 59/17

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W.
Oddziału w B.

przy uczestnictwie A.M.M.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 4 września 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w B.

z dnia 18 maja 2016 r., sygn. akt VIII Ga (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania A.M. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 18 maja 2016 r., którym oddalono apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 października 2015 r., orzekającego wobec niego na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w B. zakaz prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest

trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame treściowo argumenty (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 – nie publ.). Postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada bowiem podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W skardze oparto się na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że oczywista zasadność wynika z pominięcia przez sądy *meriti* powagi rzeczy osądzonej. Przed Sądem Rejonowym w B. toczyło się wcześniej postępowanie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do A.M., zakończone postanowieniem z dnia 11 marca 2010 r. oddalającym wniosek (sygn. akt XV Gzd (...)).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 – nie publ.). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest przy tym samo naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien przywołać konkretne przepisy prawa, którym – jego zdaniem – Sąd drugiej instancji uchybił, oraz przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Przedstawiona przyczyna w istocie nie zachodzi. Powaga rzeczy osądzonej (*res iudicata*) zachodzi wówczas, gdy sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami została prawomocnie osądzona. Roszczenie poddane kolejny raz pod osąd musi być tożsame z przedmiotem, który został z mocą powagi rzeczy osądzonej rozstrzygnięty w poprzednim postępowaniu. Ocena zależy od tego, jak daleko sięgają przedmiotowe i podmiotowe granice powagi rzeczy osądzonej. Zgodnie z art. 366 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. powagą rzeczy osądzonej objęte jest to, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, determinowany treścią żądania przytoczonego w pozwie (wniosku) w powiązaniu z uzasadniającym je zespołem okoliczności (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25 marca 2015 r., II CSK 226/14, postanowienie SN z dnia 6 sierpnia 2015 r., V CSK 673/14). Dla uwzględnienia zarzutu powagi rzeczy osądzonej konieczne jest zatem ustalenie identyczności żądania i jego podstawy faktycznej. Tymczasem postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 marca 2010 r. zapadło w odniesieniu do zalegania przez uczestnika z wpłatą składek na ubezpieczenia społeczne w latach 2006 - 2008, natomiast niniejsza sprawa dotyczy kolejnego terminu, tj. okresu między rokiem 2008 a 2010. Nie sposób zatem podzielić stanowiska, że zachodzi powaga rzeczy osądzonej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

